

มหาวิทยาลัยเกริก
รายละเอียดของรายวิชา

คณะ นิเทศศาสตร์
ภาควิชา / สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัส และ ชื่อวิชา
รหัสวิชา นท.4302 (CM.4302)
ชื่อวิชา การผลิตภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film and Video Production)
2. จำนวนหน่วยกิต หรือ จำนวนชั่วโมง
จำนวน 3 หน่วยกิต (3-2-3)
3. หลักสูตร และ ประเภทรายวิชา
หลักสูตรระดับปริญญาตรี ประเภทวิชาเอกบังคับ ของสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และ อาจารย์ผู้สอน
อาจารย์สุติน ชาวหินฟ้า
5. ภาคการศึกษา หรือ ชั้นปีที่เรียน
ภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา
6. รายวิชาที่เรียนมาก่อน (Pre-requisite) ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)
นท.4301 การเขียนบทภาพยนตร์ และ การแสดง
8. สถานที่เรียน
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก (ห้อง 1408 อาคาร 1 วันอังคาร 13.40 – 17.50 น.)
9. วันที่จัดทำ หรือ ปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชา ครั้งล่าสุด เดือนพฤษภาคม 2554

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมาย และ วัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ

1.1 หลักการพื้นฐาน การถ่ายภาพนิ่ง ภาพวิดีโอ การจัดแสง-เงา ความหมายของสี และการใช้สี เสียงที่ใช้ภาพยนตร์

1.2 องค์ประกอบทางศิลปะ เทคนิควิธีการที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์และวิดีโอ ตามหลักนิเทศศิลป์-นิเทศศาสตร์ (audiovisual communications) และ หลักจิตวิทยาการสื่อสารตลอดจน

1.3 ประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ไทย และภาพยนตร์ต่างประเทศ ทั้งในด้านเทคโนโลยี และการพัฒนาเรื่อง

1.4 ความสัมพันธ์ขององค์กรและโครงข่าย ทั้งด้านภารกิจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของบุคลากร และ องค์กรการผลิตภาพยนตร์

1.5 กระบวนการขั้นตอนการสร้างภาพยนตร์ ทั้งก่อนการถ่ายทำ ระหว่างการถ่ายทำ และหลังการถ่ายทำ

1.6 ประเภท และ ส่วนประกอบ ของกล้องถ่ายภาพยนตร์ และ กล้องถ่ายภาพวิดีโอ การใช้ และการบำรุงรักษา

2. วัตถุประสงค์ ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

มีการพัฒนา และปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรม ของรายวิชา ตามภาวะความเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ หลักการทางนิเทศศิลป์-นิเทศศาสตร์ (audiovisual communications) และ หลักจิตวิทยาการสื่อสาร กับ ข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์แล้ว แล้วนำมาประยุกต์กับ กระบวนการผลิตภาพยนตร์ หรือ วิดีทัศน์ ที่มีคุณภาพ มีคุณค่า และเหมาะสม กับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนผลกระทบต่อระบบสุขภาพโดยรวม

หมวดที่ 3 ลักษณะ และ การดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย และหลักการพื้นฐาน การถ่ายภาพนิ่ง ภาพวิดีโอ แสง-เงา สี และเสียง ประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ องค์ประกอบทางศิลปะ เทคนิควิธีการที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์

ศึกษาโครงข่ายความสัมพันธ์ทั้งทางด้านภารกิจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของบุคลากรและองค์กรการผลิตภาพยนตร์ ตั้งแต่ส่วนบริหาร (Studio management) ส่วนศิลปกรรม (Art department) ส่วนการถ่ายทำ (Camera department) ส่วนการจัดเสียง (Sound department) ส่วนการตัดต่อและลำดับภาพ (Editorial department) ส่วนเสื้อผ้าและการแต่งหน้า (Wardrobe department) ส่วนฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก

(Prop & set Construction department) ส่วนโยธา (Grip department) ส่วนไฟถ่ายทำ (Electric department) ส่วนสวัสดิการยานพาหนะ (Security & transportation department)

ศึกษากระบวนการ ขั้นตอนการสร้างภาพยนตร์ ทั้งก่อนการถ่ายทำ ระหว่างการถ่ายทำ และหลังการถ่ายทำ ตั้งแต่การจัดทำบทภาพยนตร์ การแยกบทภาพยนตร์ การจัดตารางการถ่ายทำ การวางแผนงบประมาณ การคัดเลือกผู้แสดง คัดเลือกโรงถ่าย และคัดเลือกสถานที่ถ่ายทำ ตลอดจนการคัดเลือกทีมงาน การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ การนัดหมายและการประชุมทีมงาน การซักซ้อมต่างๆ ก่อนลงมือถ่ายทำจริง การติดต่อลำดับภาพ การแก้ไข และการนำเสนอผลงานภาพยนตร์

ศึกษาการจัดทำบทภาพยนตร์ เพื่อการถ่ายทำ และฝึกปฏิบัติการเขียนบทถ่ายทำ (Shooting Script) บทภาพ (Storyboard) และ การวางตำแหน่งการแสดง (Blocking)

ศึกษาส่วนประกอบของกล้องถ่ายทำภาพยนตร์ และกล้องถ่ายทำวิดีโอ และ ฝึกปฏิบัติการใช้กล้องในสถานการณ์ต่างๆ ตามที่ปรากฏในบทภาพยนตร์

ศึกษาการออกแบบฉาก เครื่องแต่งกาย เลื่อนผ้า ใบหน้า ทรงผม นักแสดง การจัดแสง ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ตามที่ปรากฏในบทภาพยนตร์ ตลอดจนเทคนิคการกำกับภาพยนตร์

ฝึกปฏิบัติการสร้างภาพยนตร์สั้น ด้วยกล้องวิดีโอ โดยเริ่มตั้งแต่ กระบวนการเตรียมการก่อนถ่ายทำ การถ่ายทำ และการตัดต่อลำดับภาพจนพิมพ์เป็นแผ่นซีดี หรือดีวีดี

2. จำนวนเวลาที่ใช้ ต่อภาคการศึกษา (ชั่วโมง / คาบเวลา) ¹⁾

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ (จำนวน 14 สัปดาห์)	ไม่มี	3 ชั่วโมง ต่อ สัปดาห์ โดยให้คำ ปรึกษาภาคปฏิบัติ	ไม่มี

3. จำนวนชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ที่อาจารย์ให้คำปรึกษา และ แนะนำทางวิชาการ แก่นักศึกษา เป็นรายบุคคล

จำนวน 9 คาบ หรือ 8 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ วันจันทร์ 10.00 – 16.00 น., 18.00 – 20 น. และ วันพุธ 10.00 – 12.00 น. ห้อง 2505 อาคาร 2

¹ วิชานี้มีหน่วยกิตการเรียน 3 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษา จำนวน 16 สัปดาห์ รวม 74 ชั่วโมง คิดเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 5 ชั่วโมง โดยที่ สัปดาห์ที่ 1 – 14 เป็นกิจกรรมบรรยาย และ การฝึกปฏิบัติ (แต่ละครั้ง จะใช้เวลาบรรยาย ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง ที่เหลือ เป็นเวลาฝึกปฏิบัติงาน หรือการฝึกงาน และ การศึกษาด้วยตนเอง) สัปดาห์ที่ 15 – 16 ประเมินผล และสอบปลายภาค

หมวดที่ 4 แผนการสอน และ การประเมินผล

1. แผนการสอน

1.1 เนื้อหา และ สาระสำคัญ

บทที่ 1 ศาสตร์และศิลป์ ในภาพยนตร์

- (1) ประวัติและพัฒนาการของภาพยนตร์
- (2) ประเภทของภาพยนตร์
- (3) ศิลปะภาพยนตร์
- (4) การสื่อความหมายในภาพยนตร์

บทที่ 2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์

- (1) ภาพยนตร์ระบบฟิล์ม กับ ภาพยนตร์ระบบดิจิทัล
- (2) บุคลากรการผลิต
- (3) ขั้นตอนการสร้างภาพยนตร์
- (4) การสร้างภาพยนตร์สั้น
- (5) การสร้างภาพยนตร์โฆษณา

บทที่ 3 บทภาพยนตร์

- (1) แนวคิด และ ปัจจัยสำคัญ ในการเขียนบทภาพยนตร์
- (2) องค์ประกอบของบทภาพยนตร์
- (3) การเขียนบทภาพยนตร์

บทที่ 4 อุปกรณ์การผลิตภาพยนตร์

- (1) กล้องถ่ายทำภาพยนตร์
- (2) อุปกรณ์การถ่ายทำภาพยนตร์

บทที่ 5 การตัดต่อภาพและเสียง ด้วยระบบดิจิทัล

- (1) แนวคิด ความหมาย และ ความสำคัญของการตัดต่อภาพยนตร์
- (2) การตัดต่อภาพยนตร์ ด้วยระบบดิจิทัล
- (3) โปรแกรมตัดต่อภาพวิดีโอ

บทที่ 6 การอำนวยความสะดวกสร้าง และ การกำกับภาพยนตร์

- (1) การออกแบบงานสร้าง
- (2) การกำกับฉาก และการกำกับการแสดง
- (3) การอำนวยความสะดวกสร้าง

1.2 กิจกรรม

สัปดาห์ ที่	เนื้อหา สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	กิจกรรม เพื่อการเรียน
1	บทที่ 1 ศาสตร์และศิลป์ ในภาพยนตร์ (1) ประวัติและพัฒนาการของภาพยนตร์ (2) ประเภทของภาพยนตร์ (3) ศิลปะภาพยนตร์	5	- แนะนำรายวิชา เนื้อหา สื่อ เครื่องมือ และ กิจกรรมการเรียน - เขียนโครงการผลิตภาพยนตร์ - บรรยาย บทที่ 1 (1) - (3)
2	บทที่ 1 ศาสตร์และศิลป์ ในภาพยนตร์ (4) การสื่อความหมายในภาพยนตร์	5	- บรรยาย บทที่ 1 (4) - ชมภาพยนตร์ตัวอย่าง อภิปราย การสื่อ ความหมายในเรื่อง
3	บทที่ 2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์ (1) ภาพยนตร์ระบบฟิล์ม กับ ภาพยนตร์ระบบ ดิจิทัล (2) บุคลากรการผลิต	5	- บรรยาย บทที่ 2 (1) - (2) - นำเสนอโครงการผลิตภาพยนตร์
4	บทที่ 2 กระบวนการผลิตภาพยนตร์ (3) ขั้นตอนการสร้างภาพยนตร์ (4) การสร้างภาพยนตร์สั้น (5) การสร้างภาพยนตร์โฆษณา	5	- บรรยาย บทที่ 2 (3) - (5) - ดูตัวอย่างบท screenplay บทขยาย (treatment) และ บทถ่ายทำ (shooting script)
5	บทที่ 3 บทภาพยนตร์ (1) แนวคิด และ ปัจจัยสำคัญ ในการเขียน บทภาพยนตร์ (2) องค์ประกอบของบทภาพ ยนตร์ (3) การเขียนบทภาพยนตร์	5	- บรรยาย บทที่ 3 (1) - (3) - ฝึกการเขียนบทขยาย (treatment) - ฝึกการเขียนบทถ่ายทำ (shooting script)
6	กิจกรรม เขียนบทถ่ายทำ (shooting script) กิจกรรม เขียนบทภาพ (storyboard)	5	กิจกรรม workshop
7	บทที่ 4 อุปกรณ์การผลิตภาพยนตร์ (1) กล้องถ่ายทำภาพยนตร์ (2) อุปกรณ์การถ่ายทำภาพยนตร์	5	- บรรยาย บทที่ 4 (1) - (2) - ปฏิบัติการฝึกการใช้กล้อง

สัปดาห์ ที่	เนื้อหา สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	กิจกรรม เพื่อการเรียน
8	บทที่ 5 การตัดต่อภาพและเสียง ด้วยระบบดิจิทัล (1) แนวคิด ความหมาย และ ความสำคัญของการตัดต่อภาพยนตร์ (2) การตัดต่อภาพยนตร์ ด้วยระบบดิจิทัล (3) โปรแกรมตัดต่อภาพวิดีโอ	5	- บรรยาย บทที่ 5 (1) - (3) - ปฏิบัติการฝึกการใช้โปรแกรมตัดต่อ
9	บทที่ 6 การอำนวยความสะดวก และการกำกับภาพยนตร์ (1) การออกแบบงานสร้าง	5	- บรรยาย บทที่ 6 (1) - กิจกรรม เตรียมการถ่ายทำ ประชุมทีมงาน ติดต่อประสานงาน
10	บทที่ 6 การอำนวยความสะดวก และการกำกับภาพยนตร์ (2) การกำกับฉาก และการกำกับการแสดง (3) การอำนวยความสะดวก	5	- บรรยาย บทที่ 6 (2) - (3) - ซ้อมการแสดง ซ้อมกำกับการแสดง ซ้อมกล้อง
11	กิจกรรมถ่ายทำ ตัดต่อลำดับภาพ	5	กิจกรรม workshop
12	กิจกรรมถ่ายทำ ตัดต่อลำดับภาพ ปรับปรุงแก้ไข	5	กิจกรรม workshop
13	นำเสนอผลงาน วิจารณ์	5	ประเมินผลงาน
14	สรุปสาระสำคัญ และ การประเมินกิจกรรมการเรียน ประมวลองค์ความรู้และทักษะต่างๆ ในการผลิต แนะนำการสอบวัดผล แนะนำอาชีพ	5	สรุปกิจกรรมตลอดภาคเรียน
15-16	สอบปลายภาค	4	
	รวม (16 สัปดาห์)	74	

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	เนื้อหา กิจกรรม	วิธีการ / เครื่องมือ	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1	โครงการผลิตภาพยนตร์ (งานกลุ่ม / งานเดี่ยว)	นำเสนอโครงการผลิต และ นำเสนอผลงาน หลังการผลิต โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ 5 ระดับ	3, 13	15
2	บทขยายเพื่อการถ่ายทำ (treatment screenplay) และบทภาพ (storyboard)	ตีความบทแสดง (screenplay) ด้วยภาษา ภาพยนตร์ ภาษาภาพ แอ็คชั่น ได้ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม ตามหลักนิเทศศิลป์-นิเทศโสตทัศน์ (audiovisual communications) โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ 5 ระดับ	5, 6, 9	15
3	กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการผลิต	ร่วมกิจกรรม การแสดง กำกับการแสดง การถ่ายภาพ การตัดต่อลำดับภาพ โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ-ศักยภาพ 5 ระดับ	10, 11, 12	30
4	กิจกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	การตอบสนองกิจกรรม กฎเกณฑ์ต่างๆ โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ-ศักยภาพ 5 ระดับ	10 ครั้ง (โดยการสุ่ม)	10
5	สอบปลายภาค	แบบทดสอบ ใช้ใช้เกณฑ์วัดระดับคะแนน	15-16	30
		รวม		100

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา และ เอกสารหลัก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา **การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น**. หน่วยที่ 1-15

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา **การสร้างสรรค์และการผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น**. หน่วยที่ 1-8

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา **การผลิตภาพยนตร์ขั้นสูง**. หน่วยที่ 5-12

สมเจดน์ เมฆพ่ายพ์. **การผลิตรายการโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2552.

2. เอกสาร และ ข้อมูลสำคัญ

สุทิน ชาวหินฟ้า. **การผลิตภาพยนตร์ และวีดิทัศน์**. (เอกสารการเรียนวิชา นท.4302 การผลิตภาพยนตร์และวีดิทัศน์). 2553.

3. เอกสาร และ ข้อมูลแนะนำ

ประชา สุวิธานนท์. **เล่าเนื้อ เทือนหนัง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร: มติชน., 2542.

พุ่มพวงค์ วงศ์สว่าง. **ตัดต่อภาพวิดีโอและเสียงอย่างครบวงจร Sony Vegas**. วิดีทัศน์ กวีบุ.

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. **ปั้น ‘บท’ สะกด ‘หนัง’ Three-Act Structure Scriptwriting**.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อาทิตยส์อินทจันทร์. มปท.

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. **เสกฝัน ปั้นหนัง: บทภาพยนตร์**. กรุงเทพมหานคร: ห้องภาพสุวรรณ 2004, 2547.

ศุ บุญเลี้ยง, บก. **หนังตัวอย่าง**. กรุงเทพมหานคร: อินสปายร์, 2550.

สนธยา ทรัพย์เย็น, บก. **ปฏิบัติการหนังทุนน้อย फिल्मไวรัส เล่ม 5**. กรุงเทพมหานคร: ดวงกลมสมัย, 2550.

Brian Henderson & Bill Nichols, Ed. "The Long Take," in **Movies and Methods: An Anthology**. Berkeley: University of California Press, 1976.

Nick Lacey. Narrative and Genre. **Houndmills, Basingtoke**. Hamsphire & London : Macmillan Pree LTD. 2000.

Office of Contemporary Art and Culture, Ministry of Culture. **Thai Film Directory 2007-2008**. Nakonthee. Co.,Ltd., 2008.

Taub and Eric. **Gaffers, Grips, and Best Boys**. New York: St. Martin's Press., 1994.

4. เว็บไซต์

Admin. "การจัดแสงเบื้องต้น." Website: **Photography Site**. URL:

<http://photo.pandaspace.net/category/...>

Admin. "การจัดแสงในงานภาพยนตร์ ตอนที่ 1." **Film School**. Website: MoralMedia.net. URL:

<http://www.moralmedias.net>.

Admin. "คู่มือทำหนังสั้น ฉบับกันเอง (ตอนที่ 1-4)." ความรู้พื้นฐานทางภาพยนตร์.

URL:<http://www.thaishortfilm.com/>

Admin.. "อะไรคือ Sweded Film?" **Hot News**. Website: MTHAI MOVIE. URL:

<http://movie.mthai.com/movie-news/39372.html>.

Shortfilm609. "การเขียนบทภาพยนตร์สั้น." WebBlog.: ThaiShotFilm.

http://www.thaishortfilm.com/T013_screenplay.html

Thailand Film Office. **Filming in Thailand Guide Book**. Bangkok: Thailand Film Office.

www.thailandfilmoffice.org.